

Lektorbladet

Klar tale til
Stortinget!

Per Thorvald Larsen
Ansvarlig redaktør

Skolereformen som ingen har vedtatt

Disse dager behandler Stortinget Stortingsmelding nr.30 "Kultur for læring". Kristin Clemet brukte uttrykket "historisk skolereform" da meldingen ble presentert for pressen. Reformen ville etter hennes mening gå inn i rekken av store skolereformer som f.eks. R94 og M97.

Det er imidlertid klare tegn i tiden på at de store skolereformenes tid er forbi. Et eksempel på dette er at det akkurat nå pågår en vidtrekkende reform i videregående skole som verken Regjering eller Storting har vedtatt. Det dreier seg om det vi kan kalle "Skola 2000" – reformen. Nær sagt over hele landet omstruktureres nå skoledagen i de videregående skolene. "Økter" erstatter "timene", og skoledagene blir forlenget. Vegger mellom klasserom blir revet ned. Et åpent skolebygg der elevene svirrer rundt med hver sin individuelle læreplan, synes å være målet. Lærerne skal være veiledere, til og med i fag de ikke selv underviser eller har kompetanse i. "Gjør det selv skolen" – skal erstatte den systematiske opplæringen i det gruppefelleskapet som en klasse gir. Når nye skolebygg planlegges, er tradisjonelle klasserom nesten et fy-ord.

Lærerne skal organiseres i team. De tradisjonelle fagseksjonene blir svekket, mens allmennfaglærerne på kombinerte skoler må forholde seg til opptil flere team samtidig. Teamorganiseringen skjer ofte på yrkesfagenes premisser, og allmennfagene blir skadelidende.

Helt siden våren 2002 har Lektorbladet rettet et kritisk blikk på "Skola 2000" – pedagogikken. Ved bare å ytre seg kritisk blir man stemplet som gammeldags og bakstreversk. Den støyten tar vi. Her dreier det seg om utviklingen av fundamentale prinsipper for læring og en total omorganisering av lærernes arbeidshverdag. Når lærerne mister lærerrrom, toaletter og skjermede arbeidsplasser, står det om våre rettigheter som arbeidstakere.

Lektorbladet har rettet søkelyset spesielt mot Olav Duun videregående skole i Namsos, som er blitt et valfartsmål for reformpedagoger fra hele landet. Den nye skolen ble framstilt som en suksess allerede før skolebygget var ferdig. Representanter fra skolen har reist land og strand rundt som med en misjonsbefaling for den nye pedagogikken i Namsos. Man synes å ha hatt et enorm behov for å markedsføre skolen.

Det er positivt at reportasjen i forrige nummer av Lektorbladet har ført til en lokal, kritisk og opplysende debatt i Nord-Trøndelag om skoleutvikling generelt og Olav Duun-pedagogikk spesielt. Lektorbladet satte søkelyset på svakheter ved skolemodellen i Namsos –svakheter som nå også andre presseorgan kommenterer etter selvsyn.

En grundig og uhildet evaluering av det kostbare skoleforsøket i Namsos må komme snart. Denne evalueringen vil sammen med skolens eksamensresultater fortelle om Olav Duun videregående skoles pedagogiske løsninger kan anbefales.

«Skola 2000» i Norge er skolereformen som ingen har vedtatt. Når Kristin Clemet i Stortingsmeldingen legger slik vekt på lokale løsninger, dekkes bordet nettopp for mer av «Skola 2000». Hvis kommersielle svenske interesser ønsker å selge en pedagogisk modell til en norsk skole, kan rektorer være et lett bytte. Det hjelper lite hva Stortinget vedtar, hvis en busstur med norske skoleledere til en svensk reformskole har avgjørende innflytelse på hvordan skolen din skal organiseres.

Kanskje bør vi undersøke nærmere hvorfor «Skola 2000» ikke har slått an – i Sverige?

 Per Thorvald Larsen

►► Gro E. Paulsen i Stortingskomiteen

►► Jens Stoltenberg skriver i Lektorbladet

►► Teamorganisering på Tiller vgs

Reportasjer og artikler:

Gro Elisabeth Paulsen i Stortingskomiteen	4
Meklingen i havn	5
Rådgivningen må sikres tilstrekkelig med ressurser	6
Arve Pedersen: Mye mer å gjøre som rådgiver	8
Om veiledning og lommetjuveri ved Gro Elisabeth Paulsen	9
Gjestetorget: Jens Stoltenberg	12
Deutsche Auslandsgesellschaft	14
Teamorganisering på Tiller vgs	24

Organisasjonsstoff:

Årsmøte i Akershus Lektorlag	13
Fra Sentralstyret: IKT og prosjektarbeid i grunnskolen	21
Intervju med Ann Jorid Grønli – ny leder i Sør-Trøndelag Lektorlag	25
Årsmøte i Oslo Lektorlag	30

Fagtorget:

Tema: Andre fremmedspråk	18
--------------------------	----

Annet stoff:

Tid for bok	22
Tale til russen	26
Fra pensjonsseminar	27
Tips og råd for reisen	28
Fra dagboka	32

Forsidebildet: Leder i Norsk lektorlag Gro Elisabeth Paulsen møtte i Stortingskomiteen. Foto: Per Thorvald Larsen.

LEKTORBLADET

Magasin for fag, skole og utdanning
Utgitt av Norsk Lektorlag
Nr. 4 - Juni 2004 • 3. årgang
ISSN: 1503 - 027X

Keysers gate 5, 0165 Oslo
Tlf. 23327994
Fax 23327990
E-post:
lektorbladet@norsklektorlag.no

Ansvarlig redaktør:
Per Thorvald Larsen
Redaktørens telefon: 48263310

Fast spaltist:
Anne Lise Jomisko

Årsabonnement: kr. 280,-

Annonser:
Gunnlaug Nilsen
Media Bergen AS
Logemannsgården,
C. Sundts gate 51, 5004 Bergen
Tlf: 55540800 (09) – 92046071
Fax: 55540840
E-post:
gunnlaug@mediabergen.no

Design & trykk:
Flisa Trykkeri AS
ane.marte@flisatrykkeri.no
www.flisatrykkeri.no

Lektorbladet ønsker lesere og bidragsyttere en riktig god sommer! Neste nummer kommer 10. september.
Materiellfrist 15. august.

Redaksjonen avsluttet: 07.06.04

Gro Elisabeth Paulsen i Stortingskomiteen:

– Forslagene kan bidra til bedre kvalitet i skolen!

Samlet sett vil forslagene i Stortingsmelding nr.30 "Kultur for læring" bidra til bedre kvalitet i skolen, sa leder i Norsk Lektorlag Gro Elisabeth Paulsen til Kirke- utdannings- og forskningskomiteen i Stortinget, da Norsk Lektorlag møtte komiteen i høring den 28. april.

Norsk Lektorlag har i lang tid kritisert at skolen blir faglig svekket, og ny forskning har bekreftet vårt syn.. Vi godtar ikke en argumentasjon som går ut på at tydelige faglige krav i skolen på noe vis er uforenlig med eller står i motsetning til trivsel, samarbeid og fellesskap, sosial kompetanse, sosial utjevning, kreativitet, elevmedvirkning og andre av skolens generelle mål, sa Gro Elisabeth Paulsen innledningsvis.

MER METODEFRIHET ER NØDVENDIG

Norsk Lektorlag støtter forslaget om å gi skolen og lærerne større metodefrihet. God undervisning må hele tiden justeres etter elevenes reaksjoner og situasjonen der og da, det er uklokt å prøve å sentralstyre undervisningsmetoder. Nasjonale mål og faglig kvalitet må ivaretas gjennom eksamensordninger, nasjonale prøver og forskning som kan avdekke svake læringsresultater på et tidligst mulig tidspunkt, sa Paulsen i komiteen.

HELLER FLERE ENN FÆRRE SENTRALGITTE EKSAMENER

Når det gjelder vurderingsformer, sa Gro Elisabeth Paulsen at tendensene til

Gro Elisabeth Paulsen la fram NLLs syn i Stortingskomiteen. Til venstre generalsekretær Otto Kristiansen. Foto: P.T.L.

faglig ettergiveness springer ut av dagens nasjonale retningslinjer for vurdering. Her legges det vekt på elevautonomi, og det er uklare formuleringer om "helhetlig kompetanse". Norsk Lektorlag mener at begrepet "helhetlig kompetanse" bør bli erstattet av vurdering av faglige kunnskaper og ferdigheter etter tydelige faglige kriterier når det skal settes karakter i et fag. Dette er også viktig av hensyn til elevenes rettsikkerhet. Gro Elisabeth Paulsen pekte på at sentralgitte eksamener er viktig for å opprettholde en god faglig standard og sikre objektiv vurdering. Vi trenger heller flere enn færre sentralgitte eksamener i videregående skole. Planer om å ta bort avgangsprøver i grunnskolen må legges til side inntil vi har høstet erfaringer med de nasjonale prøvene og er sikre på om de er gode nok når det gjelder objektivitet og kvalitet, sa Paulsen og føyde til at det er prinsipielt betenkelig at faglærere med mangelfull faglig kompetanse setter standpunktakarakterer i dagens grunnskole.

Norsk Lektorlag støtter forslaget om å styrke 2. fremmedspråk og matematikk og forslaget om å tilby faget filosofi. Videre ber Norsk lektorlag om at kravet til generell studiekompetanse skjerpes, sa lektorlagslederen.

STYRKET LÆRERUTDANNING ER PÅKREVET!

Når det gjelder lærerutdanningen, mener Norsk Lektorlag at man bør stille ekstra krav til søkerne . Det må gjøres noe spesielt for å sikre faglig kvalitet og god allmennutdannelse hos alle lærere. Det er for eksempel vanskelig å tenke seg at en lærer som selv er negativ til matematikk, skal kunne gjenkjenne og stimulere matematiske talenter i en klasse på barnetrinnet. Vi er enige i at lærere som skal undervise på ungdomstrinnet, bør ha minst ett års fordypning i faget. Det trengs mer faglig spesialisering, sa leder i Norsk Lektorlag, Gro Elisabeth Paulsen, til slutt på høringen i Stortinget.

Meklingen i havn, magert resultat for skoleverket

Generalsekretær Otto Kristiansen. Foto: P.T.L.

Etter mekling på overtid ble det et meklingsresultat i KS om kvelden den 27. mai og i Oslo kommune dagen etter. Vi spør generalsekretær Otto Kristiansen, forhandlingsleder i NLL, hvordan han vil karakterisere resultatet.

- Resultatet er ikke det vi hadde håpet på, og følgelig kan vi ikke være fornøyd. I KS-området hadde vi i utgangspunktet

håpet å kunne få tilhøre det forhandlingskapitlet som Akademikerne ønsker å utvikle for sine medlemmer med egne forhandlingsbestemmelser. UHO med Utdanningsforbundet i spissen stod meget hardt på kravet om at alle ansatte i skolen, også NLLs medlemmer, skulle inn i det skoleverkskapitlet som de krevde for seg selv. Slik ble det. Vi mener at våre medlemmer vil være best tjent med å løsrives fra dette systemet, og det var vårt og Akademikernes sentrale krav.

Flertallet av våre medlemmer befinner seg nå i KS-området, og der vil man møte et lønssystem uten lønnsrammer og lønnstrinn. Man opererer kun med lønn i kroner og har innført et minstelønssystem med 5 trinn etter 0, 4, 8, 10 og 16 år. Dette sikrer en minimumslønn. Men det er verdt å merke seg at det er ingen grense oppad for hva man kan tjene. Dette skal vi prøve å utnytte på sikt.

I Oslo kommune, som er eget tariffområde, blir undervisningspersonalet overført til det eksisterende tariffsystemet, som er nokså likt det man kjenner fra staten med lønnsrammer og lønnstrinn.

- Hvordan blir resultatet i kroner og øre?
- Man var i utgangspunktet garantert å beholde den lønnen man hadde pr. 30.04.04. I KS blir det gitt et generelt tillegg på 6000 kr fra 1.5.04 og 1000 kr. pr.1.1.05. Disse summene er bygd inn i den nye minstelønnstabellen. De som allerede tjener mer enn minstelønnen,

får kronetillegget på toppen av det de tjente pr. 30.04.04.

- Hva med lokale tillegg?
- Det er satt av 0,9 % pr. 01.05 til lokale forhandlinger.

-Hva med Oslo kommune?
- Her gis det et generelt tillegg på 2 % fra 01.05.04, og det er satt av drøyt 2 % pr. 01.08.04 til lokale forhandlinger.

- Hvordan kommer lektorgruppen ut ved dette oppgjøret?

- De som ikke har fått noen personlige tillegg i de lokale forhandlingene de sist årene, vil få et brukbart oppgjør på grunn av hevingen av minstelønnen, men de fleste av våre medlemmer har fått et par lønnstrinn i lokale forhandlinger, og vil oppleve at de får beskjedne tillegg nå. De lønnsforskjellene som de lokale tilleggene ga, blir i stor grad utjevnet, og den differensieringen og dynamikken som de siste årenes lokale oppgjør har skapt, blir foreløpig opphevet av de nye minstelønssatsene. Vi får håpe at vi ved neste korsvei blir integrert i de andre Akademiker-foreningenes forhandlingssystem slik at vi kan få videreutviklet en bedre lønnspolitikk for lektorene.

For mer informasjon om lønnsoppgjøret henviser vi til NLLs nettsider, www.norsklektorlag.no

Uendret ressurs til rådgivning siden 1967:

Rådgivningen må sikres tilstrekke

Det må bli minstekrav til ressursinnsats på minimum 1 time rådgivning til 12 elever, sier rådgiverne Marit Brekk og Harald Falch fra Trondheim til Lektorbladet. De krever at elevens rett til individuell veiledning av kvalifisert rådgiver blir forskriftfestet, og at det stilles krav om rådgiverutdanning på minst 60 studiepoeng. De mener at lærerorganisasjonene har sviktet rådgiverne og at arbeidsmengden blir uholdbar.

Per Thorvald Larsen
lektorbladet@norskulektorlag.no

Lektorbladet møter Marit Brekk og Harald Falch i Trondheim. Brekk er rådgiver på Tiller vgs, mens Falch er rådgiver på Blussuvoll ungdomsskole i byen.

Falch er fylkesleder i Sør-Trøndelag for Skolerådgiverlaget. Brekk har hovedfag i pedagogikk med vekt på psykologi og rådgiving.

- Det er altfor knappe ressurser til rådgivingstjenesten i dag, sier de to rådgiverne. Dagens minimumssats på 25 elever pr. rådgivertime er ikke endret siden rådgivertjenesten ble opprettet i 1967. – Tenk hvordan skolen og samfunnet har endret seg siden 1967, sier Marit Brekk. – Riktignok har man på mange skoler brukt mer enn minimumskravet. Men nå skjærer kommuner og fylkeskommuner inn til beinet for å spare penger. Her på Tiller vgs, skjærer skolen ned rådgivingstjenesten til minimumsnivået

neste skoleår. Selv vil jeg sitte igjen med 50% stilling til all sosialpedagogisk rådgivning for 550-600 elever på en drabantbyskole. Dette er en klar forverring som går ut over både elevene og meg. Arbeids situasjonen blir uholdbar, mener Brekk.

Hva er det som er så tidkrevende?

- Det å snakke med elever og gi veiledning er krevende - veiledning er en prosess, og man skal ikke bare gi informasjon. Rådgiver skal være i dialog med eleven. Dette krever at rådgiver har tid. Skal rådgiver opparbeide et tillitsforhold til elevene, må rådgiver ha tid til å lytte til det elevene har å si. Elevene har krav på både sosialpedagogisk rådgiving og yrkes- og utdanningsveiledning. Jeg må kunne dokumentere alle samtaler. Man må kunne finne fram til samtalen mange år etterpå, sier Brekk.

SKEPTISKE TIL DELT RÅDGIVNINGSTJENESTE

- Fra høsten av skal rådgiverne på Tiller dele opp yrkesrådgivningen og den sosialpedagogiske oppfølgingen, ha såkalt delt rådgivingstjeneste. Er dere positive til det?

- Skolerådgiverlaget er skeptisk til en slik deling, sier Harald Falch.- På skoler med små ressurser er det lite å dele på. Når vi kjenner elevene sosialt, kan vi også best veilede dem i forhold til utdanning og yrke. Elevene har tillit til det mennesket som hjelper dem med

Harald Falch og Marit Brekk er rådgivere i Trondheim. Foto: P.T.L.

sosiale problem, påpeker Falch.

- Når elevene kommer til meg som rådgiver for å spørre om yrkesvalg, kan det hende at det er et personlig eller sosialt problem som de egentlig sliter med og helst vil snakke om, skyter Marit Brekk inn. En profesjonell rådgiver får etter hvert et klinisk blikk for slikt, sier hun.

- Det å kunne komme til en rådgiver for veiledning om utdanning og yrke, synes alle er greit og kurant. Når man går til den rådgiveren som jobber bare med sosiale problem, blir man stigmatisert, mener Brekk.

SAMME TILBUD OVER HELE LANDET ER NØDVENDIG

kelig med ressurser!

Elev Anders Lillegraven får gode råd av Marit Brekk ved Tiller vgs. Foto: P.T.L.

Hva ønsker dere for rådgiving i framtida?

- Alle elever bør ha rådgivingstilbud uansett hvor de bor. De skal ha rett til veiledning av en kvalifisert rådgiver med en minimumsutdanning på feltet, sier Harald Falch. Denne utdanningen må være på minst 60 studiepoeng. – Dette må inn i forskriftene til ny opplæringslov. En rådgivingstime pr.12 elev må være et minimumskrav. Vi etterlyser at fylkeskommunen tar ansvar for etter- og videreutdanning av alle rådgivere i grunnskole og videregående skole.

LÆRERORGANISASJONENE HAR SVIKTET

Hva sier lærerorganisasjonene?

- Fagforeningene har ikke vært villige til å kjempe for vår sak. Norsk Lærergag var ikke engasjert i rådgiverne, og denne

holdningen finner vi fortsatt i Utdanningsforbundet. Sentrale myndigheter har kommet med mange utspill som kunne ført til forbedringer, sier Harald Falch. – Lønnsmessig blir vi hengende etter når det er en lokal pott som skal fordeles. I Sør-Trøndelag får rådgiverne 3 trinn på B-regulativet, tilleggene er ikke pensjonsgivende en gang. Det er ikke rart mange rådgivere går tilbake til undervisningsstilling igjen!

KONTAKTLÆRERNE ERSTATTER IKKE RÅDGIVERNE

Kan ikke de nye kontaktlærerne avhjelpe rådgiverne?

- Kontaktlærerne vil neppe kunne ha kompetanse til noe særlig rådgiving. Elevene skal ha rett til en nøytral rådgiver,

for eksempel når det skjærer seg mellom lærer og elev. Da skal elevene ikke møte en person som vurderer dem faglig.

Kanskje kunne man samle rådgiverne i kommunen på ett sted og utnytte ressursene bedre?

- Dette har man prøvd bl.a. i Frankrike, og det finnes dem som ivrer for det i Norge også. Erfaringene med rådgiver-sentra er klart negative i utlandet. Styrken med norsk rådgivingstjeneste er nettopp det lokale, at vi har nærhet til eleven, sier Harald Falch til slutt.

Rådgiver Arve Pedersen ved Sande videregående skole i Vestfold:

– Mye mer å gjøre nå enn da jeg var i undervisningsstilling!

Per Thorvald Larsen
lektorbladet@norskulektorlag.no

Arve Pedersen er rådgiver ved Sande videregående skole i Vestfold.
Foto: P.T.L.

– Samlet sett har jeg mye mer å gjøre nå enn da jeg var i undervisningsstilling, sier Arve Pedersen til Lektorbladet. Han er rådgiver ved Sande videregående skole i Vestfold, og begynte som rådgiver fra 1.8.2003 etter over 25 år i undervisningsstilling. – Jeg har en ressurs på

37,5% til rådgiving. Dette betyr at jeg underviser 11 timer i uka i tillegg til rådgivningen.

- Får du mer lønn?

- Jeg får 2 lønns-trinn etter B-regulativet. Dette tilsvarer et klassestyrertillegg.

Hva er det som er så arbeidskrevende ved å være rådgiver?

- Det er kort og godt veldig mye å gjøre, og arbeidsmengden står ikke i rimelig forhold til til-

delt ressurs. Den sosialpedagogiske oppfølgingen av elevene er tid-

- Får du mer lønn?

- Jeg får 2 lønns-trinn etter B-regulativet. Dette tilsvarer et klassestyrertillegg.

Hva er det som er så arbeidskrevende ved å være rådgiver?

- Det er kort og godt veldig mye å gjøre, og arbeidsmengden står ikke i rimelig forhold til til-

som mulig godt dokumentert. Ønsker ikke en elev å ta imot støtteundervisning, kreves underskrift fra eleven.

- Er det noen grupper elever som krever ekstra mye?

- Da må jeg nevne drop-outs. Det er ikke akseptert lenger at elever slutter i løpet av skoleåret. Det forventes mye av rådgiverne for at skolen skal få ned avbruddsstatistikken.

- Hva synes du er hovedproblemet for rådgiverne?

- Jeg synes at fagfeltet samlet sett blir for stort. I tillegg til å være oppjustert på egne undervisningsfag må du være helt oppdatert på forskrifter og rundskriv både når det gjelder studie- og yrkesveiledning og sosialpedagogikk. Man får ingen utdanning for å være rådgiver, og det blir veldig mye å sette seg inn i.

- Hva synes du om forslagene om delt rådgivningstjeneste?

- Siden det er veldig vanskelig å være profesjonell på hele fagfeltet, synes jeg at dette måtte være et fornuftig forslag, sier Arve Pedersen, som nå er ferdig med det første året sitt som rådgiver på Sande videregående skole i Vestfold. – Men få for all del med at jeg synes rådgiverjobben både er utfordrende og interessant, sier NLL-medlem Pedersen til slutt.

Om veiledning og lommejuveri

Av Gro Elisabeth Paulsen, leder i Norsk Lektorlag

Stadig flere rektorer prøver på ulike måter å knipe inn på lærernes årstimer i kurs for å spare penger. Dette gjøres ved at elevene får et "alternativt tilbud" mens faglærer permitteres. Eller det gjøres ved at undervisning omdefineres til veiledning som regnes i klokke-timer i stedet for undervisnings-timer. Åpenlyse økonomiske argumenter er enkle å forholde seg til. Verre er det når dette kamufleres som "pedagogisk utviklingsarbeid" og serveres som fremskritt og forbedring.

Sentrale regler og avtaler har sikret kvalitet og omfang på undervisningstilbudet. Skolen har lang tradisjon for at et nasjonalt regelverk om fag og undervisningstilbud kombinert med sentrale tariffavtaler for lærerne har støttet opp om den faglige kvaliteten. Ofte har det vært vanskelig å avgjøre hvor lærernes tariffavtaler har sluttet og kvalitetskravene til skoletilbudet har begynt. Det er stor enighet mellom skolepolitikere og lærerorganisasjoner om at vi må ha en felles, nasjonal og sentral styring av skolen for å oppfylle ambisjonen om at alle barn og unge i hele landet skal sikres et likeverdig og godt utdanningstilbud. Men med økende krav om tilpasning, fleksibilitet og mangfold utsettes det sentrale regelverket for sterkt press. De fleste lektorer og lærere hilser Kristin Clemets signaler om økt

Gro Elisabeth Paulsen er leder i Norsk Lektorlag. Foto: P.T.L.

metodefrihet i skolen med glede, men frykter samtidig at dette skal tvinge fram lokale løsninger som først og fremst er billige, og som svekker både deres rettigheter som ansatte, og kvaliteten på tilbudet til elevene.

Sentrale avtaler er ingen garanti for klok-skap lokalt.

Samtidig sier det seg selv at et detaljert, sentralt regelverk som regulerer alle forhold og eventualiteter, kan bli en tvangstrøye som kun stimulerer til regelrytteri. Energien på den enkelte skole kan brukes til en evigvarende disputas om hvordan de sentralgitte reglene skal tolkes, i stedet for å diskutere gode løsninger. Eksempel på slik nedbrytende regeltolkeri leverte de såkalte "regnerektorene" på 90-tallet, som med arbeidstidsavtalen

i hånd konkluderte med at lærerpersonalet skyldte så mange friminuttminutter - aller nådigst fratrukket toalettbesøk, men "konvertert" og ganget opp slik at den arme ansatte ble "skyldig" timer til langt inn i fellesferien. Og seniortiltaket med redusert undervisningsplikt førte til at enkelte aldrende lektorer ble pålagt å lakkere skolens treskler for å "fylle årsverket" og gjøre opp for sine evige "timer skyldig." Vi fikk erfaring for at tilsynelatende ryddige sentrale avtaler på ingen måte automatisk trygger god lokal praksis.

Oppløsning av koplingen tariffavtaler og regelverk.

Sammenfiltringen av lærernes tariffavtaler med nasjonalt regelverk om omfang og kvalitet på undervisningstilbudet har gjort det vanskelig å skille de to interessene. Resultatet har dessverre vært at den enkelte lærer eller lektor i praksis har pådratt seg det meste av ansvaret for at elevene skulle få et godt nok undervisningstilbud, mens skoleeier har konsentrert seg mer om økonomi og budsjett. Lesepliktavtalen er et eksempel på en slik sentralt inngått avtale. Denne avtalen er imidlertid de siste årene blitt tolket så forskjellig lokalt at den i praksis er i full forvitring. Årsaken er at det ikke lenger er en direkte kopling mellom elevens rett til undervisning og den arbeidsplan ansvarlig lærer gir for å gi denne undervisningen. Læreplanenes årstimetall angir omfanget av det undervisningstilbudet som skolen plikter å gi eleven. Elevenes time-

planer og årsplaner skal oppfylle disse kravene. Lesepliktavtalen var opprinnelig tett knyttet til årstimetallet i faget slik at en lærer som påtok seg et 5-timerskurs i norsk, med en årsramme på 187 timer, automatisk ble godskrevet hele årsrammen på sin arbeidsplan det aktuelle skoleåret. Men på stadig flere skoler trekkes stadig flere timer fra årsrammen når faglærers arbeidsplan settes opp. Eksempelvis settes det opp årsplaner der 20 av de 190 skoledagene dekkes av "annet undervisningsstilbud" i form av aktivitetsdager, heldagsprøvedager og eksamensdager. Noen rektorer mener at dermed "mister" læreren i 187-timerskurset 20 av årstimene i faget, og på lærers arbeidsplan føres kurset opp med 167 timer. Det betyr i klartekst at stillingsprosenten for dette kurset reduseres fra 30,96% til 27,64%, og samlet blir det omtrent 10% svinn per årsverk som lærer må "ta igjen".

Ikke "ran av lærere", men stillferdig lommetjuveri kamouflert som fornying av undervisningsbegrepet.

Dersom vi skal bruke retorikken fra vårens tariffoppgjør, kan det sies at denne ordningen nok ikke gir "ran av lærerne", men derimot et stillferdig lommetjuveri. En tilsynelatende grei sentral avtale har altså ikke gitt beskyttelse mot det som i praksis er vilkårlig økning av leseplikt uten overtidsgodtgjøring. En årsak er at ordlyden i den sentrale avtalen kan tolkes svært ulikt samtidig som at "bortfall av undervisning" på lærernes arbeidsplaner i stor grad fremstilles som pedagogisk framskritt og utvikling. Det såkalte pedagogiske utviklingsarbeidet har på mange skoler medført en systematisk svekking av undervisningsbegrepet. Reform 94 hadde som mer eller mindre eksplisitt uttalt mål å svekke lærerens rolle. Ikke bare praktisk erfaring, men også resultatene fra PISA har vist at det var et feil-

spor. Men retorikken mot undervisning som motsetning til læring fortsetter å virke.

Retorikken mot faglig undervisning legitimerer reduserte ressurser til undervisning

Når lærerrollen er så viktig for skolen, henger det selvfølgelig sammen med lærerens oppgave som er å lede undervisningen. Men ordet "undervisning" ble på 90-tallet til et pedagogisk tabu-ord som skulle erstattes av det politisk korrekte "læring". Eleven skulle selv ha ansvaret for og skulle selv lede sin egen læring.

Dette begrepsskiftet tåkelegger forskjellen mellom læring som er elevens oppgave, og undervisning som er skolens oppgave. Læring både bør og kan selvfølgelig forgå hvor som helst og til enhver tid. Både dyr og mennesker lærer og øver. Men mennesket har skapt undervisningsinstitusjoner som setter læring i system. Anti-undervisningsretorikken på 90-tallet førte til at dersom eleven, tilskyndet av skolen, hadde satt opp en plan for egen læring relatert til en læreplan, så kunne det kalles et "undervisningstilbud". Og generell læreplan ble en viktig begrunnelse for alle de alternative tilbud. Helhetlig kompetanse og holdningsmål som en integrert del av alle fag ble et argument for å ta av fagenes årstimer og bruke til "alternativ

læring." Skolen har en lang og god tradisjon for å gi elevene ulike kulturelle aktivitetstilbud som har vært mer eller mindre knyttet til fagene. Idrettsdager, jule-

konsserter, teaterforestillinger og ekskursjoner har vært en selvfølgelig del av en god skole som har villet møte eleven som hele mennesker. På hver skole har man alltid hatt en løpende diskusjon om hvor stor del av fagenes undervisningstimer som kunne avgis til en slik felles, kulturell og tverrfaglige pott, og dette gikk greit uten detaljerte avtaler om

timer og minutter man "skyldte". Men det skjedde et klimaskifte i samarbeidet da vi fikk sentrale arbeidstidsavtaler som gir rektor et økonomisk motiv for å gi mest mulig "annet undervisningstilbud" og færrest mulig timer med "ordinær undervisning". Når "undervisning" dertil ansees som gammeldags, og nærmest en hemsko for elevenes frie læringsutfoldelse, blir fristelsen stor til å knipe inn på undervisningstimene. Disse er som kjent dyre, for de tillegges tid til både for- og etterarbeid.

Veiledning skilles ut fra undervisningsbegrepet og det stilles ikke de samme krav til veiledningskompetanse som til undervisningskompetanse

Enkelte rektorer velger dertil å definere veiledning som noen annet enn undervisning. Tradisjonelt har veiledning vært en naturlig del av undervisningen og har foregått i tilknytning til undervisningstimene under ledelse av en ansvarlig faglærer. Nå regnes det som et pedagogisk framskritt dersom veiledning forgår i et åpent landskap der elever selv styrer arbeidsmåter, kommer og går som det passer, og selv eventuelt tar kontakt med en lærer for faglig hjelp. Det framstilles som et pedagogisk framskritt at elevene i et 5-timers kurs får 3 timer undervisning i uka med en faglærer og 2 timer med faglig uspesifisert veiledning. Den økonomiske vinningen er at lærer lønnes for "tilstedeværelse" og i prinsippet ikke har betalt for å forberede seg til eller ha etterarbeid etter veiledningen de 2 timene. Ved å oppløse timeplan og klasseundervisning, får man et kollektivt undervisningstilbud. Elevene får veiledning av en gruppe lærere, som først og fremst skal "være tilgjengelige". Dette kollektivet av lærere, som står til elevenes disposisjon, forventes å kunne gi generell veiledning i det fag eleven til enhver tid arbeider med. I klasseromsundervisning er en spesialisert faglærer til stede for å arbeide med elevene i ett fag som er lærers spesialområde, og i videregående skole stilles det krav til undervisningskompetanse som tilsier minst ett års utdanning. Når undervisningen blir kollektiv, og lærerne skal drive generell veiledning, blir de syssel-

satt mer som allmennlærere enn som fagspesialister. Denne organisatorisk fleksible ordningen er selvfølgelig mye mindre krevende å administrere enn tradisjonell skole.

Faglig individuell veiledning er kostbar

Det finnes en annen veiledningstradisjon, ofte omtalt som "tutor-ordning", der elevene systematisk innkalles til samtaler med sine faglærere for å diskutere faglige arbeider og utvikling. Denne typen veiledning er selvfølgelig meget positiv både faglig og pedagogisk, og mange har nok ønsket mer av den innført i norsk skole. Dessverre er det ikke den faglig solide og kostbare tutor-tradisjonen vi nå ser bre seg over landet, men billigvarianten kollektive veiledningstimer. Et mye omtalt problem med denne kollektive veiledningen i åpent skolelandskap er støy. Et annet problem er mangel på faglig systematikk. Et tredje problem, som har fått liten oppmerksomhet, er mangelen på diskresjon. Vi vet at elever som regel er mer redde for

kritikk fra medelever enn fra egne faglærere. En empatisk lærer vil måtte være meget forsiktig med å rette skarp faglig kritikk mot en elev når halve skolen sitter omkring som vitne. Dersom vi skal motarbeide "ettergivenessom undervisningsstrategi" i skolen, må lærere kunne gi elevene faglig tilbakemelding under skjermte forhold. Da må norsk veiledningspraksis nærme seg tutor-ordningen og bli en mer systematisk faglig oppfølging enn den billigvarianten som nå brer seg i åpne skolelandskap.

Hvordan skal vi sikre faglig kvalitet når lesepliktavtalen svekkes?

Lesepliktavtalen har vært en skanse mot en utvikling der fagenes årssammer i økende grad og av økonomiske grunner planlegges "dekket" av ulike aktiviteter, selvstudium og en generelle veiledning. Kompetansekrav til faglærer utvannes dersom en økende del av årssammer i et kurs dekkes opp av ulike aktiviteter der ansvarlig faglærer er permittert, og elevene er under tilsyn av et faglig sett

mer tilfeldig utvalg av personalet. Siden faglærere i allmenne fag og i allmennfaglig studieretning i full stilling ofte vil ha ansvaret for mange elever (120-150), vil tendensen til "ettergivenessom overlevelsesstrategi" forsterkes når faglærere nå på ulike vis får årssammer i sine undervisningsfag redusert. Det er forståelig at rektorer må holde seg innenfor sine budsjetter. Men det er ikke akseptabelt at innsparinger kamufleres som pedagogiske framskritt. Skal vi løse de ulike problemene, er det best å holde orden på hva som er hva. På bakgrunn av dette har Norsk Lektorlag skrevet et brev til UFD der ber om en avklaring av undervisningsbegrepet i lesepliktavtalen. Vi vil også trenge en avklaring av undervisningsbegrepet i forhold til andre ord som læring og veiledning. I neste omgang bør vi få en diskusjon om hvordan vi skal sikre en nasjonal standard for kvalitet og omfang på skolens undervisningstilbud i framtida.

LES NORSK LEKTORLAGS NETTAVIS!

Les Norsk Lektorlags
nettavis for fag,
skole og utdanning!

Redaktør:

Fred Olav Slutaas.

Adresse:

www.norsklektorlag.no

FORTSETTELSESKURS FOR TYSKLÆRERE I LÜBECK 25. OKTOBER - 6. NOVEMBER 2004

I samarbeid med Norsk Lektorlag arrangerer Deutsche Auslandsgesellschaft (DA) i oktober/november et fortsettelseskurs i Lübeck med plass til 4 tysklærere fra Norge.

Kurset er en fortsettelse av DA's etterutdanningskurs, og det er en forutsetning at søkerne tidligere har deltatt på et av disse.

Det er privat innkvartering og DA dekker utgifter til bl.a. halvpensjon, programkostnader og bussbilletter - til sammen 1 000 Euro (ca. kr 8 400) per person.

Deltakerne må selv bestille og betale reiseutgiftene. Deltakeravgiften på 250 Euro (ca. kr 2000) per person må betales av den enkelte.

Søknadsskjema fåes ved henvendelse til Norsk Lektorlags sekretariat, tlf.23327994 eller sekretariatet@norsklektorlag.no

Utfylt søknadsskjema sendes innen 12. august til Norsk Lektorlag, Keyzers gate 5, 0165 Oslo.

Kunnskap bygger Norge

Av Jens Stoltenberg

Jens Stoltenberg. Foto: Privat.

Perioden vi har kalt industri-samfunnet er definitivt over. Men det strides om hva vi skal kalle den tid vi nå lever i. Noen snakker om informasjonssamfunnet, andre om kunnskapssamfunnet. Uansett hva våre etterkommere vil konkludere med, så vil kompetanse og kunnskap være nøkkelfaktorer i framtidens samfunn. Skal vi fortsatt sikre en høy levestandard og en trygg velferdsstat, må vi lykkes med å inkludere alle i et godt og velfungerende utdannings-system.

Jeg tror på kombinasjonen av å skape og dele. Vi må skape verdier for å ha noe å dele. Og vi må dele rettferdig, både fordi det er verdimesig riktig, men også

fordi vi blir bedre til å skape verdier om vi fordeler dem bedre. Kaka blir større om vi lykkes med å skape et samfunn som har plass til alle, hvor alle får lov til å bidra og hvor vi sammen utvikler både det vi skal fordele og velferdsstaten.

Skolen er det viktigste enkelt-elementet i dette puslespillet. Det er gjennom 13 års skolegang grunnlaget legges hos hver enkelt av oss for hva slags plass vi etter hvert finner i samfunnet. Og det er her nøkkelen til økonomisk vekst ligger.

Denne erkjennelsen vokste seg stadig sterkere i takt med alle skole-reformene i det forrige århundre. Og den kan man finne igjen i utviklingspolitikken i fattige land. Utdanning til alle er fortsatt ett av de viktigste elementene i å bekjempe fattigdom. Betydningen av å satse på utdanning er fortsatt et viktig tema i land med sterke økonomier. Derfor har skole-politikk blitt en sentral del av norsk valgkamp de senere årene. Og derfor har skole vært viktige saker både for demokratenes tidligere president i USA, Bill Clinton, og for Labours Tony Blair.

Framtidens skole vil oppleve stadig sterkere krav, i likhet med alle andre områder i samfunnet vårt. Fokuset vi har sett det siste mot at elevene skal ha konkret kunns-

skap, vil neppe bli mindre. I tillegg skal avgangselevne ha utviklet en sterk evne til fortsatt tilegne seg kunnskap, til å meste kravet om livslang læring. Sosial kompetanse og evnen til å samarbeide med andre blir avgjørende for hvem som vil mestre arbeidslivet.

Særlig vil dagens barn og unge utfordres på det å forholde seg til mennesker som er forskjellig fra en selv, fra andre land og kulturer, med andre livs- og levemåter. De må lett kunne tilpasse seg nye situasjoner, oftere jobbskifte og omstillinger. Å beherske forandring vil bli en kompetanse i seg selv.

Skal vi få dette til, må vi ha et samfunn og en skole som er til for alle. Hvor hver enkelt elev daglig opplever at de lykkes. At de som individ blir sett og tatt på alvor. At hver og en av elevene opplever at nettopp deres evner og gode egenskaper blir oppdaget, framhevet og utviklet.

Å nå et slikt mål klarer vi ikke uten å sette skolen, men også læreren og undervisningspersonalet i fokus. Men det krever mer enn vakre ord. En hardt presset offentlig sektor medfører brutale valg. I realiteten handler det om et valg mellom mer satsning på fellesskapet eller mer skattelettelser. Økte skattelettelser vil også gå ut over den offentlige skolen. På sikt svekker vi da grunnlaget for det gode liv de fleste av oss lever i Norge i dag.

Gro Elisabeth Paulsen på årsmøtet i Akershus Lektorlag:

- Lesepliktavtalen er blitt undergravet i ti år!

Per Thorvald Larsen
lektorbladet@norsklectorlag.no

Gro Elisabeth Paulsen orienterer på årsmøtet i Akershus Lektorlag. Til venstre fylkesleder Rudy Wolff. Foto: P.T.L.

- Begrepet undervisning er i ferd med å bli umoderne, sa Gro Elisabeth Paulsen, leder i Norsk Lektorlag, på årsmøtet i Akershus Lektorlag på Rica Clarion hotell i Oslo onsdag 26. mai. – I løpet av de siste ti årene er lesepliktavtalen blitt kraftig undergravet, sa Paulsen. Hun understreket at elevenes rettigheter faktisk krever at de skal ha organisert undervisning, ikke bare tilsyn av en tilfeldig lærer som kanskje ikke har kompetanse. Hun så tegn på at UFD ikke var interessert i å støtte opp om undervisningsbegrepet, og pekte på at elevenes rettslige krav på undervisning måtte avklares gjennom fylkesmennene.

- Gro Elisabeth Paulsen foredrag dannet avslutningen på en halv dags arrangement i Akershus Lektorlags regi. Programmet begynte med et kurs for tillitsvalgte i den nye arbeidstidsavtalen. Etter middag var det årsmøte i Akershus Lektorlag. Nye i styret ble Siv Paus fra Nesodden vgs og Johanne Volden, Asker vgs, ble valgt til nestleder. Sigrun Åneby, Ås vgs ble gjenvalgt som styremedlem. Ikke på valg var fylkesleder Rudy Wolff og styremedlem Kåre Ulvestad, Lillestrøm vgs. Fylkestillitsvalgt Sigrun Aaneby og de to varatillitsvalgte Morten Trudeng, Asker vgs. og Kjell Karlsen, Lørenskog vgs. ble alle gjenvalgt.

Deutsche Auslandsgesellschaft gir gode tilbud til tysklærerene

Per Thorvald Larsen
lektorbladet@norsksektorlag.no

Deutsche Auslandsgesellschaft (DA) er en tysk forening i Lübeck i Schleswig-Holstein som på ideelt grunnlag driver etterutdanning av lærere fra de skandinaviske og baltiske landene. Foreningen ble stiftet i 1949. Bakgrunnen for at foreningen ble stiftet, var at innbyggerne i Lübeck ønsket å gjenopprette gode kulturelle og menneskelige kontakter mellom Tyskland og de skandinaviske landene etter 2. verdenskrig. DA har i dag om lag 400 personlige medlemmer i Tyskland og i samarbeidslandene. Over tusen norske tysklærere har siden 1960-årene nytt godt av det omfattende kurs-tilbudet i Lübeck, som er preget av høy faglig nivå og interesse for personlige kontakter mellom mennesker fra landene. Virksomheten finansieres vesentlig gjennom statlige tyske midler, og DA er sammen med Goethe-Institut offisiell samarbeidspartner med norske skolemyndigheter. DA samarbeider med Norsk Lektorlag og Utdanningsforbundet om å velge ut de norske deltakerne til kursene i Tyskland.

Deutsche Auslandsgesellschaft har siden 1998 vært ledet av historikeren Martin Herold.

Fra 1975 til sin død i 1998 var litteraturforskeren Dr. Karsten Jessen direktør

Heinrich Jessen (1909-1983) grunnla Deutsche Auslandsgesellschaft i 1949.

for selskapet. Han etterfulgte sin far, Heinrich Jessen, som var direktør alt fra stiftelsen i 1949.

Det finnes tysklærere som har sittet under kateteret til alle de tre tyske lederne. Det solide faglige og kulturelle programmet med ekskursjoner, skolebesøk, hospitasjoner, teater, litteraturforelesninger og fagseminarer gjør at mange norske tysklærere har søkt seg til Lübeck mange ganger gjennom hele sitt yrkesaktive liv i skolen. Kursene er spesielt tilrettelagt for dem som er i undervisningsstilling i skolen.

Deutsche Auslandsgesellschaft tilbyr

Holstentor i Lübeck. Mer enn tusen norske tysklærere har passert byporten på vei til kurs. Foto: P.T.L.

ett- og toukers kurs- og hospitasjonsopphold til svært gunstige priser. Norsk Lektorlag er samarbeidspartner for DA, og vi anbefaler kursene.

Nærmere opplysninger om DA kan du få ved henvendelse til NLLs sekretariat eller ved å besøke deres nettsted www.deutsche-auslandsgesellschaft.de.

Direktør Martin Herold i Deutsche Auslandsgesellschaft i Lübeck:

- Vi har etterutdannet over tusen norske tysklærere!

Fra Breite Strasse i Lübeck. I bakgrunnen St. Marien Kirche.
Foto: P.T.L.

Siden begynnelsen av 1960-årene har vi gitt etterutdanning til over 1000 norske tysklærere i her i Lübeck, forteller direktør Martin Herold i Deutsche Auslandsgesellschaft til Lektorbladet på kontoret sitt i den travle handlegata Holstenstrasse i Lübeck.

- Lærerne kommer på ett- eller to ukers kurs hit til Lübeck, og de har et variert program der alle aktuelle emner fra det tyske samfunnet blir kombinert med praktisk språktrening. Vi inviterer foredragsholdere fra hele Tyskland, og den åpne seminarformen gir lærerne mulighet til å være aktive selv. Vi har videre ekskursjoner over en eller flere dager, teaterforestillinger og hyggekvelder.

- Men kommer deltakerne i kontakt med vanlige tyskere?

- Spesielt for konseptet vårt er at vi innkvarterer deltakerne i spesielt utvalgte tyske vertsfamilier, der de føler seg som velkomne gjester. Vertsfamiliene tar imot gjestene på ideelt, ikke kommersielt grunnlag. På denne måten får deltakerne en helt annen språktrening og et helt annet innblikk i tysk dagligliv enn det et hotellopphold ville gi dem. Jeg må også nevne hospitasjonsoppholdene vi tilbyr ved skoler rundt om i Tyskland. Da bor deltakerne i lærerfamilier.

- Kommer deltakerne bare fra Norge?

- I mange år kom deltakerne bare fra de

skandinaviske landene. Nå kommer de også fra Polen, Russland og de baltiske landene.

- Hvordan er interessen fra norsk side?

- Jeg kan ikke benekte at tallet norske deltakere er blitt mindre de siste årene. Det synes som om norske tysklærere har vanskeligere for å få permisjon for å delta på tyskkurs i Tyskland, og at det er

vanskeligere for dem å få reisetilskudd fra norsk side. Våre kurs er sterkt subsidierte fra det tyske utenriksdepartementet, og deltakerne betaler bare en mindre egenandel.

- Hvordan kan man øke interessen for kursene?

- Vi samarbeider med Norsk Lektorlag og Utdanningsforbundet om å velge ut

de norske deltakerne. Jeg håper på et samarbeid med disse organisasjonene for å sikre rekrutteringen til kursene også i framtiden, sier en optimistisk Martin Herold til slutt – før han begir seg ut i Hansa-byen på vei til det faste kurslokalet på Koberg.

Direktør Martin Herold hilser norske tysklærere foran peisen i det kjente hotell Jensen i Lübeck. Foto: P.T.L.

DA har undervisningsrom i en historisk bygning på Koberg i Lübeck. Foto: P.T.L.

- Norske lærere er velkomne i mitt hjem!

Pensjonert lærer Waltraud Holck stiller gjerne opp til fotografering foran den åpne inngangsdøra i det trivelige rekkehuset i Thomas Mann Strasse i utkanten av Lübeck.

– Hos meg er norske tysklærere hjertelig velkomne, sier hun før hun setter over kaffen.

Hvert år åpner hun hjemmet sitt for ca. 20 tysklærere fra landene rundt Østersjøen og fra Norge. De fleste bor en eller to uker hos henne og får servert god tysk frokost. – Disse menneskene gir meg impulser, og jeg har stor glede av å ha dem i huset, sier hun og viser stolt fram gjesteboka. Waltraud Holck er opprinnelig fra Berlin, og arbeidet mange år i skolen etter at barna ble store. De siste femten årene har hun tatt imot utenlandske lærere gjennom Deutsche Auslandsgesellschaft. Hun er også aktivt medlem i den frivillige organisasjonen som DA er.

Hun minnes med glede de to generasjoner Jessen som ledet Deutsche Auslandsgesellschaft gjennom vanskelige etterkrigsår fram til den solide samarbeidspartner DA i dag er for tysk utenriktstjeneste. – Ved å tilby norske lærere opphold i tyske hjem på ideell basis gir Deutsche Auslandsgesellschaft et enestående tilbud, sier den engasjerte pensjonisten til Lektorbladet.

Waltraud Holck representerer tysk gjestfrihet på sitt beste. Foto: P.T.L.

15 ganger på kurs i Lübeck!

Hans Westhagen og Tone Brevik er henholdsvis for 15. og 5. gang på kurs i Lübeck. Foto: P.T.L.

- Jeg var første gangen på kurs i Deutsche Auslandsgesellschaft i Lübeck i 1968 og er her i år for 15. gang, sier Hans Westhagen fra Brandbu videregående skole til Lektorbladet. - Jeg kan anbefale kursene til alle tysklærere. Spesielt vil jeg nevne de gode ekskursjonene. Denne gangen har det vært heldagsekskursjon til Bremen, sier Westhagen, som gjerne vil på kurs i Lübeck enda en gang.

Tone Brevik fra Kirkeparken videregående skole i Moss er i Lübeck for 5. gang på tysk kurs. Hun roser kursopplegget. – Disse kursene gir meg nettopp den faglige oppdateringen som er nødvendig for å kunne undervise bra i tysk, sier en entusiastisk Tone Brevik, som gjerne kommer flere ganger til Deutsche Auslandsgesellschaft i Lübeck.

Svein M. Sirnes. Foto: Privat

Status for det andre framandspråket på ungdomstrinnet

Av Svein M. Sirnes

Stadig fleire elevar går ut av norsk grunnskule med engelsk som einaste framandspråk. Fransk og spansk har hatt ein liten auke dei siste åra, men ikkje på langt nær nok til å kompensere for nedgangen i talet på tyskelevar. Men snart vil denne utviklinga kunne snu.

29 prosent vel tysk

Under halvparten av ungdomsskulelevane les i dag tysk, fransk, spansk eller eit anna framandspråk i tillegg til engelsk. Det er første gong i ungdomsskulen si historie at talet er så lågt. Berre 29 pst. av elevane les tysk, mot 43 pst. for fire år sidan, viser tal frå

Grunnskolenes info-system (GSI). Fråfallet gjennom dei tre åra på ungdomsskulen er også svært stort for desse faga – nær 30 pst.

Men går Stortinget med på dei forslaga som Utdannings- og forskingsdepartementet nyleg har kome med i "Kultur for læring" (Stortingsmelding nr. 30, 2003-2004), vil det kunne bli ei endring på dette.

Praktisk prosjektarbeid

Det er faget praktisk prosjektarbeid som tener på at framandspråka går tilbake. Dei som ikkje les eit anna framandspråk utanom engelsk, må nemleg velje dette. Skuleåret 1999-2000 hadde 16 830 10.-klassingar praktisk prosjektarbeid -- no er talet gått opp til 26 747. Dei regionale skilna-

dene er svært store: 62 prosent av 10.-klassingane i dei tre nordlegaste fylka har praktisk prosjektarbeid, 36 prosent i Oslo og Akershus.

Høg gjennomsnittsalder på lærarane

I rapporten "'Jeg valgte tysk fordi hele familien min ville det, men jeg angret': Status for 2. fremmedspråk i norsk ungdomsskole" (Telemarksforsking, 2002) skriv Heike Speitz og Beate Lindemann at halvparten av dei som i dag underviser i tysk og fransk på ungdomstrinnet, vil vere pensjonistar om 10-15 år.

Dei har intervjuva lærarar ved 31 skular i seks fylke, og 16 av dei 111 tysklærarane som var med på undersøkinga (14,4 pst.), sa dei

ikkje hadde formell kompetanse i faget. Situasjonen for fransk er ein god del betre – der er det berre 7 pst. av lærarane som seier dei ikkje har fagutdanning utover vidaregåande skule.

Undersøkinga som ligg til grunn for rapporten, stadfestar etter Speitz' og Lindemanns syn at tysk- og franskundervisninga på ungdomstrinnet er svært tradisjonell, "dvs. at den styres fortrinnsvis av læreboken og baseres mye på skriftlige aktiviteter. På mange skoler betegnes faget fortsatt som et fag for de skoleflinke og teoretisk interesserte. Nye medier og nye undervisningsformer har bare i svært begrenset omfang funnet veien til denne tysk- og franskundervisningen."

Det andre framandspråket blir obligatorisk

I stortingsmeldinga om endringar i grunnopplæringa, "Kultur for læring", vedgår Utdannings- og forskingsdepartementet at det andre framandspråket har ei svak stilling i norsk grunnopplæring, mykje svakare enn i dei andre skandinaviske landa og i Europa elles.

Departementet er derfor kome til at det andre framandspråket bør bli obligatorisk på ungdomstrinnet. "Skolene skal gi elevene tilbud om opplæring i tysk, fransk, spansk eller russisk, og hvis de har anledning til det, også andre språk, blant annet ikke-europeiske språk," heiter det i meldinga. Karakteren i faget skal telje med ved inntak til vidaregåande skule.

I meldinga vert det og gjort framlegg om at elevlar i vidaregåande opplæring som tek eit påbyggingsår for å få generell studiekompetanse, må ha åtte veketimar med eit framandspråk i tillegg til engelsk.

Opplæringa i dei språkfaga det er tale om, må vere "fleksibel og praktisk", meiner departementet, og skal ein få det til, vedkjem det behovet for nye læremiddel og fagleg og fagdidaktisk kompetanseutvikling for dei som underviser i faget.

Korleis ser folk som underviser i fransk, spansk og tysk på høgskule- og universitetsnivå på utviklinga? Korleis er utsiktene for faga i samband med innføring av ny gradsstruktur, Kvalitetsreforma og dei endringane i vidaregåande skule og grunnskulen som det nyleg er gjort framlegg om? Jan Roald kommenterer dette her.

Romanske språk ved høyskoler og universiteter

Av Jan Roald, leder for Nasjonalt fagråd for romanske språk og litteraturer

Utviklingen innenfor fransk og spansk ved våre universiteter og høyskoler er ikke entydig.

Ved universitetene hadde fransk en klar tilbakegang på åttitallet. På nittitallet økte studenttilstrømningen på fransk på alle nivåer. Etter tusenårsskiftet konstateres det en nedgang på hovedfagsnivå i fransk (nå mastergrad), mens studenttallet på bachelornivå holder seg, eller går noe opp. Spansk ved UiB har hatt en markant vekst siden nittitallet (HF's største språkfag på bachelornivå). En statistikk fra UiO viser en klar vekst i studiepoengproduksjonen for alle romanske språk. Høyskolene har opplevd utflating eller nedgang i studenttallet hva angår fransk, især profesjonsstudiene.

Det er for tidlig å se noen effekt av innføring av ny gradsstruktur og av kvalitetsreformen på utviklingen for fransk og spansk. Fagene er modulisert, noe som kan slå positivt ut kvantitativt. Spørsmålet om opprettholdelse eller nedbygging av de romanske fagene vil nå i høyere grad enn før være avhengig av studenttall, som for de fleste andre fag innenfor høyere utdanning. Eneste farbare vei er "merkevarebygging": få gjennomslag for en målsetting (liksom EU-landene) om beherskelse av to fremmedspråk og skape bevissthet om poenget med en slik kompetanse. Mht. "våre" fremmedspråk, ligger poenget bl.a. i nære kulturelle og økonomiske forbindelser med de romansktalende landene. Kvalitetsutvalgets forslag angående annet fremmedspråks stilling i ungdomsskolen peker i riktig retning for våre fag.

Tysk ved høyskoler og universiteter

Av Åse Frivold, daglig leder for Nasjonalt ressurscenter for tysk

Åse Frivold. Foto: Privat.

Uten å kunne gi eksakte verifiserbare data kan det synes som om det over tid har vært relativt markante svingninger i vekttalls- og studiepoengsproduksjon i tysk ved de høyere norske utdanningsinstitusjonene.

Ut fra statistikker for UiO fra 1990 og frem til i dag kan man lese en tydelig økning i antall avlagte vekttall i løpet av første halvdel av 90-tallet, en tendens som nådde sitt høydepunkt i 1995. Etter 1995 ser man en tilbakegang frem til 1999, og deretter en utflating med en viss økning fra 2000 til 2003. Basert på tall for perioden 2000-2003 fra Norsk Samfunnsvitenskapelig datatjeneste for alle landets universiteter og høyskoler og tilbakemeldinger fra de ulike institusjonene er det også på landsbasis grunnlag for en forsiktig optimisme med henblikk på studiepoengsproduksjon.

Det har i løpet av de siste årene blitt initiert diverse tiltak for å styrke annet fremmedspråks stilling generelt og tyskfagets stilling spesielt. Kvalitetsutvalgets og UFDs forslag til styrking av annet fremmedspråk som for tiden blir lagt frem for Stortinget, vekker sterk optimisme om en bred og sterk fremmedspråkkompetanse i Norge også i fremtiden.

Den norske regjeringens Tysklandstrategi fremhever betydningen av språkkompetanse i tysk for samarbeidet mellom Tyskland og Norge på alle plan og inneholder en rekke enkelttiltak for å opprettholde og styrke forholdet mellom våre to land.

Opprettelsen av Nasjonalt ressurscenter for tysk i 2001 er et annet tiltak som viser satsningen på tyskfaget i Norge. Senteret er et samarbeidsprosjekt mellom UFD og en rekke universiteter og høyskoler i Norge og har som målsetning å styrke tyskfagets stilling gjennom nettverksbygging mellom land, institusjoner og enkeltpersoner, skolebesøk, etterutdanningstiltak for tysklærere, ulike motivasjonstiltak etc. For nærmere informasjon vennligst besøk nettstedet www.tyskressurs.no.

Stortingsmelding nr. 30 og engelskfaget

Av Arne Gunnar Arnesen, medlem av NLLs fagutvalg i engelsk.

Arne Gunnar Arnesen. Foto: Privat.

Stortingsmelding nr.30, "Kultur for læring", definerer "basisk kompetanse" som helhetlig kompetanse, og "ferdigheter i engelsk" som en del av denne basiskompetansen. Utviklingen av lesing, skriving og muntlig uttrykksevne har vært selvfølgelig elementer i et fag som engelsk; departementet mener at dette bør være elementer innen alle fag. Stortingsmeldingen sier at flere av høringsinstansene har understreket engelsk som et viktig element i basiskompetansen, og sier at dette "er og bør være et meget sentralt fag i grunnopplæringen". Engelskfaget skal styrkes for eksempel ved en generell timetallssøkning på 1. – 4. trinn og ved at det gjennomføres egne nasjonale prøver i faget.

At det skal bli en nær sammenheng mellom nasjonale prøver og læreplanene, ser fagutvalget i engelsk på som bra, og vi mener at dette kanskje kan bety en kvalitetssikring av de nasjonale prøvene.

Når det gjelder karakterer, går departementet ikke inn for endring av nåværende karakterer i grunnopplæringen fra tall- til bokstavkarakterer. Viktig er det når de sier at de vil vektlegge arbeidet med å samordne og videreutvikle bruk av karakterer i grunnskole og videregående opplæring. Dette anser vi som viktig og riktig fordi mange GK-elever i dag opplever stor frustrasjon over at de evalueres så ulikt på videregående i forhold til i ungdomsskolen. Det bør være bedre samsvar mellom ungdomsskolen og videregående skole med hensyn til hva som ligger i de ulike karakterene. Et slikt samsvar bør kunne sikres gjennom de nasjonale prøvene, noe som også presiseres i Stortingsmeldingen.

Geir Haagensen er sentralstyremedlem og grunnskoleansvarlig i Norsk Lektorlag.
Foto: P.T.L.

IKT og prosjektarbeid i grunnskolen

Som grunnskoleansvarlig i Norsk Lektorlag og lektor i grunnskolen vil jeg i denne spalten sette søkelyset på IKT og prosjektarbeid som arbeidsmåte/verktøy i skolehverdagen generelt, og på mellomtrinnet spesielt.

L-97 sier blant annet:

"Det er viktig at elevene får møte flere av teknologiens ansikter, og at de blir fortrolige med maskinene som redskaper styrt av mennesker. Lommeregner og datamaskin blir ikke bare redskaper som kan forenkle arbeidet med rutineoperasjoner, men også hjelpemidler til presentasjon av oppgaver og prosjekter."

Hva kjennetegner et prosjekt? Prosjektet er en engangsoppgave, det skal lede fram til et bestemt resultat, det krever forskjellige typer av ressurser, og er begrenset i tid.

Før vi starter opp med IKT og prosjektarbeid, må vi som lektorer ha som utgangspunkt at det grunnleggende skal være faget, så kommer IKT og prosjektarbeid! Elevene må sitte inne med gode basisferdigheter i fagene når de møter nettet og prosjektarbeidsformen.

Min plass i skolen er som lektor på Steinkjer skole, en skole med ca. 320 elever fra 1.-7. klasse. Mellomtrinnet er min "hjemme-

bane". Jeg har selv hovedfag i geografi, og bruker IKT aktivt i undervisninga mi. Hvordan kan vi så bruke IKT i samfunnsfag? IKT kan aktualisere fortid og nåtid. Datamaskinen kan fungere som tankeverktøy, lage utvalg av tekster/informasjon, organisere denne informasjonen, klassifisere, prioritere, forkaste og visualisere.

I femte klasse driver vi en del prosjektbasert undervisning, og da er selvfølgelig IKT sentralt som arbeidsverktøy. Elevene bruker hjemmesida vår (www.steinkjer.skole.no) som utgangspunkt. Vi legger ut linker, oppslagsavler, leksikon, ordbøker osv. som kan være gode hjelpemidler i prosjektarbeidet. I tillegg har alle elevene e-postadresser som brukes aktivt i skolesammenheng.

Bruk av pedagogisk programvare i undervisninga gir uante muligheter. På vår skole har vi akkurat avsluttet et prosjekt om kroppen vår. Der brukte vi pedagogisk programvare fra Gyldendal undervisning, "Den forunderlige kroppen". Dette programmet er i utgangspunktet beregnet på den videregående skolen, men egner seg helt ypperlig på mellomtrinnet. Elevene søker, leter, svarer, får respons på det de har svart, svarer på nytt osv. Programmet inneholder også en del videoklipp. Et videoklipp fra en åpen hjerteopera-

sjon med faktaopplysninger om hjertet pirret virkelig nysgjerrigheten hos elevene. Undersøkelser fra Naturfagsenteret viser også at bruk av videoklipp og animasjoner styrker læringsutbyttet for elevene.

Hvordan mestrer våre 10-11 år gamle elever IKT som arbeidsverktøy? Gjennom en rekke samarbeidsprosjekter med Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) har vi blant annet brukt eksamensoppgaver på femteklassinger. I faget innføring i EDB leverte faktisk enkelte av elevene feilfrie besvarelser.

Er vi lærere generelt, og lektorer spesielt, flinke til å bruke IKT? Dessverre konkluderer de fleste undersøkelser med at IKT blir lite brukt i undervisninga. IKT blir brukt mye av svært få, og majoriteten av lærerne er usikre på IKT som arbeidsverktøy.

Hvordan kan vi bli bedre? Vi må ta utfordringen, lære oss å se nytten og verdien av de nye arbeidsmetodene. Samtidig skal vi selvfølgelig stille spørsmål, reflektere og sammenligne "nye" og gamle undervisningsmetoder.

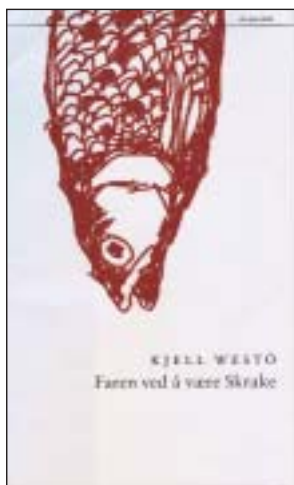
Men glem aldri: Det er faget som er det viktigste!

Geir Haagensen

Kjell Westö
Faren ved å være
Skrake

Oversatt av Erik Krogstad

Slektsroman fra Helsingfors

Har du lyst på en roman som lovpriser den gode fortellingen? Som videreformidler en slektsvekst og fall gjennom et århundre? Som ivaretar krigshistorie såvel som samtidshistorie, med fokus på vår nære, men likevel så fjerne nabo i øst, Finland? Da er følgende bokpresentasjon noe for deg.

For to år siden ble den finlandssvenske romanen *Faren ved å være Skrake* nominert til Nordisk Råds litteraturpris. Det var Jan Kjærstad som vant, men Kjell Westö fra Helsingfors vant et stort publikum og ble raskt oversatt til norsk.

Westö tilhører den svenske minoriteten i Finland. Han jobbet opprinnelig som journalist, men sier selv at stoffet hans trivdes bedre i fiksjonen, så han ble romanforfatter. *Faren ved å være Skrake* er hans andre roman. Her henter han inn personer og begivenheter fra tre slektsledd, med handling fra den finske borgerkrigen på begynnelsen av 1900-tallet og fram til nåtidens Helsingfors.

Rikt persongalleri

Vi befinner oss i en fiktiv forstad til Helsingfors, kalt Råberga. I dette utkant-

strøket vokser bokas jeg-forteller Wiktor Skrake opp. Han er sønn av Werner, som er sønn av Bruno, som er bror til Leo. Disse mennene er originaler på hver sin måte, og det er en fryd å bli kjent med dem. Persongalleriet inkluderer også en eksentrisk bestemor fra Russland, og mange andre fargerike personer.

Historiene

Over slekta Skrake hviler en uro, rastløshet og vanskjebne som den 38-årige Wiktor Skrake ønsker å finne ut av. Det er særlig faren Werner som bærer på en hemmelighet som Wiktor forsøker å forstå. Werners noe spesielle livshistorie går som en rød tråd gjennom romanen. Ved å nedtegne familiens hemmeligheter prøver Wiktor å forstå hvem han selv er. Wiktor får god hjelp av sin grandonkel Leo, hvis vanligste bemerkning er "Det var en gang..." Historier flettes inn i historier, og resultatet er en fargerik og mangslungen roman der episk bredde utpensles med kraft. Vi hører om lidenskapelig ørretfiske og uhellsvangre sleggekast, krig og kjærlighet, spioner og romkappløp, miss Univers og landing på månen. OL arrangeres i Helsingfors i 1952, et sentralt år for bokas handling.

Parallelt med Krake-slekta historie åpnes det opp for finsk 1900-talls histo-

rie, en historie som best kan karakteriseres som traumatisk. Finland var en del av det russiske tsarriket helt fram til 1917. Finnene opplevde kriger og fattigdom, og for mange er historien omgitt av en taushet som Westö har satt sin ære i å bryte.

Westö er en glimerende historieforteller. Han forteller med en intensitet som lett smitter over på leseren. Troen på den store fortellingen er slett ikke død, det er Westö et vitnesbyrd på. Først gjennom fortellingene rulles Skrake-slektas egenart opp, først i fortellingen oppnås sann-

heten. Som slektshistorie er romanen selvsagt interessant, men kanskje mest underholdende. Det beste ved boka er imidlertid den samtidshistorien som akkompagnerer Krake-slektas private historie. Her er mange flotte tidbilder fra Finlands konfliktfulle fortid. Og det er flott å få nærmere kjennskap til den tidligere så lukkede, men nå mer kosmopolitiske, hovedstaden Helsingfors. Faren ved å være Skrake er en roman med et dypt alvor, fortalt med en lun og underfundig stemme vi kjenner fra annen finsk litteratur.

Kjell Wertø. Foto: Ulla Montan

Den Akademiske Lærerstands Understøttelsesselskap

Selskapets årlige generalforsamling ble avholdt ved Oslo katedralskole onsdag den 17. mars 2004.

Årsregnskapet, gjennomgått og funnet i orden av revisor, ble godkjent. Dette viste at Understøttelsesselskapet i 2003 hadde utbetalt kr. 21.000,- i bidrag til trengende. Gravferdsbidragene beløp seg til kr. 17.400,-.

Så vel styrets formann, lektor Frøydis Dietrichson, som nestformann, lektor Petter Bjørn-Hansen, ble gjenvalgt.

Styrets utenbys medlemmer var i år på valg. Lektorene Harald Berg (Mysen), Arve Strømman (Atlanten) og Wenche Smestad (Bergen katedralskole) fikk alle fornyet tillit.

Styret består ellers av rektorene Finn Egeland og Paul Jasper + lektor

Clemens Saers og adjunkt Kari Midttømme.

Revisor Tormod Nygaard aksepterte også gjenvalg.

Gravferdsbidraget er på kr. 2.700,- med virkning fra 1. april 2003.

D.A.L.U.S. har etter oppdatering av medlemslistene rundt 1.060 medlemmer og antallet forventes å holde seg jevnt. Selskapet har vært i virksomhet siden 1899 og tar med glede imot nye medlemmer. Kontingent for livslangt medlemskap er beskjedne kr. 500,-. Interesserte bes henvende seg til forretningsfører, direktør Kjell Gjøvenes, Sognsveien 6 A, 0451 OSLO, - eventuelt til selskapets sekretær Øystein Skjæveland, Bleikerfaret 97, 1387 ASKER.

Ø.S.

Stoff til Lektorbladet

Lektorbladet tar gjerne imot stoff fra leserne! Innsendt stoff blir trykt dersom innsenderen ikke får beskjed om noe annet. På grunn av plassmangel kan det ta noe tid før stoffet kommer på trykk. Plassmangel er også grunnen til at en del stoff må ligge over til første nummer etter sommerferien.

Red.

Etikk

16-åringen lar sitt vitende blikk vandre over klassen
hva mener du med bløtkake lærer
at en ikke skal rekke til
flest mulig

herregud, hva skal en gjøre da
han vil jo
og vi har vært sammen i tre uker
allerede

skal vi være helt gammeldags
eller

toby-

Teamorganisering på Tiller videregående skole:

LÆRERNE ER POSITIVE, MEN AVVENTENDE

Skoletillitsvalgt Ola Heggberget ved Tiller videregående skole og fylkesleder Ann Jorid Grønli i Sør-Trøndelag lektorlag har godt humør selv om seks lærere deler trange arbeidsrom. Foto: P.T.L.

- Vi vil være positive til å prøve noe nytt. Men det må være en forutsetning at den nye organiseringen er reversibel, og at vi får en skikkelig evaluering etter det første året, sier Ola Heggberget, som er skoletillitsvalgt for NLL. – Sammen med den nye arbeidstidavtalen blir det en endret skolehverdag neste skoleår, sier Heggberget. – Til å skulle ha bundet arbeidstid har vi altfor trange arbeidsrom, mener Heggberget, som viser oss et arbeidsrom der 6 lærere har 2 pc – er på deling.

Skolen bygges om etter 4 år!

Til tross for at det flotte skolebygget bare er 4 år gammelt, snekres det livlig på Tiller videregående skole. Vegger blir fjernet, og det skal legges til rette for moderne pedagogikk etter en sørtrøndersk Skola 2000- variant. – Vi har lagt en plan for å bygge om skolen over 4 år, sier rektor Torild Ofstad over kaffekoppen til Lektorbladet.

Avventende til teamorganisering

Som lærer i mediefag, religion og samfunnslære vil jeg måtte høre til to team med hovedvekt på VII allmennfag hvor jeg skal være kontaktlærer, og transportfag, sier NLL-medlem Anne-Sofie Opoftte til Lektorbladet. I tillegg må jeg

ha en viss kontakt som faglærer på et tredje team i tømrerfag. – Med en slik organisering kan det forventes en del møtevirksomhet, frykter Opoftte. Jeg er også bekymret for at kontaktlærerne skal få for lite ressurser. Her ser det ut til at man vil dele opp den tidligere klassestyrerressursen på flere lærere, og det ventes at kontaktlærerne skal følge opp elevene på en langt mer tidkrevende måte, sier Anne-Sofie Opoftte, som for øvrig er villig til å gjøre en innsats. Som ildsjel for undervisningen i mediekunnskap har hun tatt initiativ til et flott radiostudio som elevene bruker i undervisningen.

Klar for sending på Tiller! F.v.: Linn Pedersen, Anne-Sofie Opoftte og Torill Heggdal. Foto: P.T.L.

Ann Jorid Grønli - ny leder i Sør-Trøndelag Lektorlag:

- Norsk Lektorlag må satse på de unge!

Ann Jorid Grønli leder Sør-Trøndelag Lektorlag. Foto: P.T.L.

 Per Thorvald Larsen
lektorbladet@norsklectorlag.no

- Norsk Lektorlag må satse på rekruttering blant unge og nyutdannede lektorer, sier Ann Jorid Grønli, ny leder for Sør-Trøndelag Lektorlag til Lektorbladet. Hun er spesielt opptatt av de yngre lektorenes situasjon. Arbeidsmarkedet er

svært tøft for disse i Sør-Trøndelag, sier hun. Arbeidsledighet blant yngre lærere og lektorer er i følge Grønli et reelt problem i trønderhovedstaden. Selv har hun arbeidet ved Tiller videregående skole siden 1997, men har bare 20% av stillingen sin fast. – For å komme opp i 100% må jeg jobbe på flere skoler. Og det er flere enn meg i Trondheim som må kjøre rundt fra skole til skole for å få hele arbeidsdager. Dette skjer samtidig som det er altfor få yngre lærere i Trondheim-skolen til å dekke behovet i framtida. Nå er det ikke plass til de yngre, men om få år trenger skolen dem.

- Hvordan ser du på rekrutteringen til Norsk Lektorlag i Sør-Trøndelag?

- Det er klart vi ønsker oss flere medlemmer. Trønderne er jo kjent for å være litt trege. Men jeg tror ikke det er så mange å hente lenger blant de etablerte på lærerværelsene på de videregående

skolene. Der er løpet kjørt for NLL. Vi må satse på å nå fram til de unge. De unge lektorene tenker annerledes enn 1968-generasjonen gjør. For en ung lektor må det være like naturlig å melde seg inn i Norsk Lektorlag som det må være for en ung lege å melde seg inn i Legeforeningen.

- Så du synes ikke at alle som underviser, bør være solidariske under en paraply slik som i Utdanningsforbundet?

- Lektorlagets samarbeid med Utdanningsforbundet i Sør-Trøndelag er godt. Men jeg ser for min del ikke hensikten med en organisasjon for alle. Jeg har all respekt for førskolelærerne. De er både så taleføre og skriveføre at de ikke trenger andre til å tale sin sak. Norsk Lektorlag er den eneste foreningen som taler lektorenes sak. Derfor var det helt naturlig for meg å engasjere meg i NLL, sier Ann Jorid Grønli.

- Er du optimist for NLL i framtiden?

- Når jeg etter 7 år i skolen fortsatt bare har 20% fast stilling og likevel satser på et liv i skolen, må jeg være optimist. For Lektorlagets del tror jeg at vi etter hvert skal få med mange yngre lektorer her i Sør-Trøndelag. Vi må satse på verving på studiestedene, der jeg er sikker på at det er interesserte, sier den aktive småbarnsmoren og fylkeslederen i NLL til slutt.

Farvel!

Lektor Harald Lykke ved Lillehammer videregående skole skrev denne hilsenen i årets russeavis på Lillehammer:

Kjære russ!

Dere forlater nå en skole som i all hovedsak har vært uforandret siden den engelske revolusjonen i 1689. Dere har – som alle deres forgjengere i uminnelige tider – vært vant til å sitte etter hverandre på rekke og rad, og lytte og lære. Læreren – vi minnes ham som et menneske det i sin tid innebar en hel dannelsesreise bare å få slå følge med nedover gaten – fra ham utstrålte kunnskapen. Han var den lysende sol på evig jakt etter vrangforestillinger og overtro i elevenes hoder. Han oppsøkte de mørke fordommers avgrunner, fuktige kunnskapshull og de milevide omtrentelighetens myrsletter. Han rensket, skar bort, drenerte, gjødslet og vannet, lyst med sin ånds flammende xenon-lykt slik at den tette tåke som omgav elevens hode etterhvert dunstet bort. Den unge kunne vokse og trives i sin nye klarhet, og han ble etterhvert gjort i stand til å kunne møte livet med åpent, fast blikk. Ja slik trodde alle at det var, og at det var godt nok. Godt nok? Så sløv man kan bli! For en moderne tid (postmoderne?) er ikke annet enn det beste godt nok. Derfor vil undervisningen fra neste år bli lagt helt om. Sa jeg undervisning? Jeg mente studier. Her er noen glimt fra hva dere akkurat går glipp av:

Det klasseløse skolesamfunn

Klassene oppløses, og du finner sammen med noen venner i en basisgruppe som

blir enige om hva dere skal gjøre de kommende dager, uker, måneder. Hvis dere ikke blir enige, kan dere tilkalle kontaktlæreren, som kanskje ikke er fagmann på det feltet dere vil studere, men som til gjengjeld kan fortelle dere hvilke kinofilmer som går, da denne voksenpersonen som oftest innehar et abonnement på en dagsavis.

Ved skoleårets begynnelse får hver elev utdelt et bonuskort som inneholder en oversikt over hvilke prøver han/ hun må gjennomføre i løpet av året. De kan tas når som helst det passer den enkelt elev. Hver 5. prøve er fri (bonus).

Mappevurdering

- elevens egen scrap-bok. Her samles minner fra skoletiden som innleveres og evalueres. De danner hovedgrunnlaget for standpunktarakterene i alle fag. Veggene mellom klasserommene rives. De er beregnet på gammeldags klasseromsundervisning (håper det ikke er bærende elementer så hele skolen ramler sammen).

Til gjengjeld fremstår store, lyse, luftige haller med potteplanter, sittegrupper og datamaskiner. All kommunikasjon med kontaktlæreren foregår naturligvis over www.fronter.oppland.vgs.com.

Skulle det oppstå problemer, er det bare å tilkalle kontaktlæreren, f.eks. deres gode venn religionslæreren (om man ikke akkurat kan diskutere fysikkoppgavene med henne, er hun til gjengjeld god i metafysikk).

Forelesninger

En gang iblant holdes forelesninger. 120 elever samles da i kantina/ aulaen for å

høre et 19 minutters langt foredrag om f.eks. middelalderens historie, universets opprinnelse, bananfluens genetikk osv. Hvorfor akkurat 19 minutter? Det er den tid Statens læringscenter har funnet ut det er mulig for 16-19 åringer å sitte stille uten at det blir kjipt, akkurat like lenge som toget bruker fra Oslo til Gardermoen.

Fagene

Sidemålet blir valgfag. Møt opp i god tid for å sikre deg plass, gruppa vert fort fullteikna. Alternativet er rytmisk sportsgymnastikk, synkronsvømming, Ringenes herre eller Situasjonskomediens dramaturgi.

Klassen

Noen spør kanskje nostalgisk: Men hva med klassa mi? Hva med klassefestene og klassaturene? Hva med klassegrafiet og gjensynet med klassen etter 10 –20 – 25 år?

Slik spørsmål er eksempler på hvor pillrøttent det gamle systemet er. Hør her! Vi snakker om skole, kunnskap, undervisning, utvikling. Ikke minst snakker vi om moderne tider (postmoderne?), om individualitet og personlig vekst, ikke om kollektivt søvngjengeri. Nei, den russ som ikke straks angrer at han ikke ble født små 3 år senere enn han faktisk gjorde, bør vurdere om han i det hele tatt er istand til å gå inn sin egen tid. Hallo! Vi lever i det 21. århundre.

Lykke til videre! Og øns oss som blir igjen i skolen, det samme. Takk.

Hilsen din klasseforstander... unnskyld!... kontaktlærer.

Sigbjørn Johnsen:

- De offentlige pensjonistene må også yte noe!

 Per Thorvald Larsen
lektorbladet@norskilektorlag.no

- Når alle arbeidstakere skal bidra for å få på plass en pensjonsordning der det for alle er nærmere sammenheng mellom den enkeltes inntekt og pensjon, må også de offentlige pensjonistene bidra, sa fylkesmann Sigbjørn Johnsen på et pensjonsseminar arrangert av DnB NOR den 6. mai. Det var ingen tvil om at det var den gunstige bruttogarantien i Statens Pensjonskasse han hadde tankene – ordningen som sikrer statspensjonistene 66% av inntekten året de slutter. Denne ordningen kan stå for fall.

Sigbjørn Johnsen har ledet Pensjonskommisjonen, og han har i løpet av vårhalvåret holdt over 100 foredrag landet rundt om framtidens pensjoner. Han pekte på at både pensjon og velferd må ha rotfeste i realøkonomien og verdiskapingen i samfunnet. – Pensjonen må i større grad enn i dag være en del av hele den økonomiske virkeligheten. Han viste til hvordan samsvaret mellom inntekt og folketrygd var blitt endret siden Folketrygden kom i 1967. – I 1969 var maksimal folketrygd 400 000 kroner med pengeverdien i dag, i 2004 er maksimal folketrygd bare 220 000 kroner.

- Pensjonsutbetalingene må reguleres årlig i takt med gjennomsnittet av lønns- og prisutviklingen, sa Sigbjørn Johnsen. – Pensjonen skal stå i forhold til inntekten over hele livsløpet, og der skal stå i forhold til premien man betaler inn.

Det åpnes for at man kan ta ut pensjon fra folketrygden fra fylte 62 år, men da blir pensjonen lavere enn om man arbeider lenger. Det skal lønne seg å jobbe lenger.

Reformen er ventet innført fra 2010, og den vil bare omfatte dem som er født etter 1950.

- Men nå er det Regjeringen som har ballen, pensjonskommisjonen har sagt sitt, sa Sigbjørn Johnsen på pensjonsseminaret.

Sigbjørn Johnsen har ledet Pensjonskommisjonen. Foto: P.T.L.

Tips og råd for reisen

av Andreas Skaugen, produktsjef, Vital Skade AS

Andreas Skaugen. Foto: DnB

Det er snart ferietid. Her følger noen tips og råd fra Vital Skade.

Vaksiner

Sjekk med ditt legesenter hvilke vaksiner som anbefales før reise til det landet du skal til. Husk at noen vaksiner må tas en stund før avreise for å ha effekt. Skal du reise til malariautsatte strøk, ta med malariatabletter

E111-skjema og nytt helsetrygdekort

Skal du reise i EØS-land utenfor Norden, bør du i tillegg ta med deg en E111-blankett da flere offentlige sykehus krever dette. Denne blanketten gir deg rett til medisinsk behandling ved behov for øyeblikkelig hjelp. Forklaringen ligger i EØS-avtalen, som innebærer at EUs regelverk om trygd skal gjelde både i Norge og for nord-

menn som oppholder seg i EØS/EU-landene.

1. juni i år kom et nytt helsetrygdekort i EØS-landene som erstatter E 111. Det nye Europeiske helsetrygdekortet er et personlig og individuelt kort som gir rett til nødvendige helsetjenester i EU og EØS/EFTA-landene (og Sveits, inklusive de nye EU-landene).

Brukervennligheten er først og fremst knyttet til at du fra 1. juni i år vil få rett til nødvendig behandling ved skade eller kronisk sykdom. Det nye kortet er på størrelse med et kredittkort, og vil være enkelt å plassere i lommeboka. Kortet skal gjelde for tre år om gangen i motsetning til dagens E 111 som kun gjelder for et år om gangen.

Det nye helsetrygdekortet bestilles på www.trygdeetaten.no eller via trygdekontoret.

Men husk: E111 skjema eller helsekort erstatter ikke behovet for egen reiseforsikring.

Ved flyreiser

Unngå blodpropp ved å bevege deg mest mulig, drikk vann og unngå kaffe og alkohol. Luften i et fly er oksygenfattig. Har du hjerte- eller lungesykdom bør du kontakte lege før reisen. Det samme gjelder hvis du er disponert for blodpropp, har lav blodprosent eller annen alvorlig sykdom. Personer som har tendens til å bli hovne i beina, bør vurdere elastiske kompresjonsstrømper som beskyttelse.

Penger

Ta med minst mulig kontanter, benytt i

størst mulig grad reisesjekker og kredittkort. Benytt safe på hotellet for oppbevaring av penger og verdisaker. Hvis hotellet ikke har safe, sørg for oppbevaring under dobbel lås. Hvis det ikke er mulig, bør du ta pengene med deg. Gå ikke rundt med lommeboken i baklommen eller i ryggsekkens ytterlomme.

Verdigjenstander

La mest mulig ligge igjen hjemme. Verdisaker du har med deg, og som ikke er i bruk, bør du plassere på et avlåst sted. Kostbare gjenstander kan det lønne seg å spesialforsikre da reiseforsikringer har et begrenset samlet beløp pr. skadetilfelle ved tap av/skade på verdigjenstander.

Leiebil og bruk av bil

Vær obs på at reiseforsikringen ikke dekker ansvarsskade du pådrar deg som eier eller fører av motorkjøretøy. Vær derfor nøye med å tegne forsikring i forbindelse med leie av bil. Dette er spesielt viktig i USA, der ansvarsforsikring normalt følger personen og ikke bilen. Norsk førerkort er godkjent i EØS land. Sjekk med KNA/NAF for øvrige land.

Kjøring med egen bil i utlandet (utenfor Norden)

Sjekk med ditt forsikringselskap eller NAF/KNA om du har behov for Grønt kort da enkelte land krever dette. Er du innehaver av et Grønt kort, har du skriftlig dokumentasjon på at bilen din har ansvarsforsikring.

Bagasje i bilen

Hvis du parkerer for natten, la minst mulig ligge igjen i bilen. Dersom dette er umulig, legg mest mulig i separat bagasjerom/låst skiboks. La i alle fall ikke ting ligge synlig i bilens kupé.

Rasteplasser og parkeringsplasser er svært tyveriutsatte. Ved stopp på rasteplass, lås bilen selv om du bare oppholder deg noen meter unna.

Parkeringstips

Når du skal parkere for natten, bruk i størst mulig grad bevoktet parkeringshus, eller f.eks. hotellets parkeringsområde istedenfor å parkere langs gata eller på annet ubevoktet sted.

Bagasje på flyplasser

Vær alltid i nærheten av bagasjen på flyplassen, selv om du står i innsjekkingskø eller er på en restaurant. Hvis dere er flere på reisen, bør det alltid avtales at en hele tiden passer på bagasjen hvis noen må gå fra stedet. Dette for å unngå tyveri og planting av smuglergods. Historiene er mange om turister som ufrivillig har spilt rollen som narkokurer.

Ta aldri med pakker eller bagasje for andre personer gjennom toll.

Forsikringsbeviset

Ha alltid med deg forsikringsbeviset/assistansekort når du er på reise. Dette inneholder forsikringsnummer og persondata, samt viktige telefonnumre du kan ringe for å få assistanse og hjelp hvis du er utsatt for en ulykke eller skade.

Lås bagasjen din

La ikke verdigjenstander ligge på bord og hyller når du går fra hotellrommet. Pakk smykker, kamera m.m. ned i bagasjen og lås den forsvarlig. Reiser du med bag, ryggsekk eller koffert uten lås, bør du vurdere å anskaffe en liten hengelås som ekstra sikkerhet.

På stranden

Pass på sakene dine når du ligger på stranden! Som regel er strendene fulle av mennesker, også tyver, og sakene dine forsvinner fort dersom ingen passer på dem. Ta bare med deg det du trenger for en dag på stranden.

Spre risikoen

Unngå å ha alle pengene sammen med pass, billetter og kredittkort i samme lomme/veske. Har du med deg flere kredittkort, er det lurt å oppbevare disse adskilt. Skulle du allikevel bli frastjålet kredittkort, er det viktig å få sperret kortet så fort som mulig. Reiser dere flere sammen, spre risiko.

Hvilke pass- og visumregler gjelder for de enkelte land?

Norske borgere er ikke lenger underlagt passplikt ved grensepasseringer innen Schengen-området (Norden samt Tyskland, Frankrike, Hellas, Island, Italia, Portugal, Spania, Østerrike samt Be-Ne-Lux-landene). Ved passering av Schengen yttergrense, dvs. mellom Schengenland og andre land (f. eks. Storbritannia, Irland og Sveits) er det fortsatt nødvendig å fremvise pass.

Vær imidlertid oppmerksom på at det innen flere Schengenland er legitimasjonsplikt med angivelse av nasjonalitet. Blant norske identifikasjonspapirer er det kun pass som tilfredsstiller dette krav. Enkelte flyselskap kan kreve fremvisning av pass ved innsjekking og ombordstigning. Vi anbefaler derfor allikevel alltid å ha med gyldig pass også ved reiser innenfor Schengen-området. Terrorfrykt og internasjonal spenning den senere tid underbygger denne anbefalingen. Innenfor Norden er det tilstrekkelig med annen gyldig legitimasjon.

Noen land krever at passet er gyldig i minst 6 måneder etter hjemreisedato. Det finnes dessuten land som også krever visum for turister. Du må selv undersøke dette før avreise.

Ta kopi av passet som du alltid bærer på deg, mens passet oppbevares i hotellsafen eller i låst koffert på hotellet.

Generelle tips

Unngå å spasere i "belastede" områder, ta heller taxi. Hold på vesken. Lommer bør alltid være lukket/kneppet. Kostbare eiendeler bør ikke bæres synlig. Det er sannsynligvis ikke nødvendig å ha kameraet rundt halsen hele tiden. Flyplasser, jernbanestasjoner, t-bane/metro, markeder, basarer m.m. er tyvenes beste "arbeidsplass", vær derfor ekstra påpasselig når du ferdes på slike steder. Tre av ti kunder som kontakter forsikringselskapene, har vært utsatt for noe kriminelt. Nordmenn har blitt kjent som rike turister i utlandet. Vi har ofte med oss kostbart kamerautstyr, dyre smykker og mange penger. Derfor er vi ekstra attraktive tyveriobjekter.

Mat og drikke

Kjøp vann fra flaske når du er på reise i land hvor du ikke er sikker på at vannet fra springen er rent. Frukt og grønnsaker bør alltid vaskes grundig før du spiser det. Spis kun godt stekt eller kokt mat og unngå rå fisk/rått kjøtt, selv om det kan være en lokal kulinarisk opplevelse. Vær oppmerksom på at isbiter ofte lages av det lokale springvannet.

Om du mister, glemmer eller blir frastjålet noe

Missingx AS har utarbeidet et hittegodsprogram som blir tatt i bruk på flere og flere store trafikkknutepunkter som flyplasser og jernbanestasjoner. Gjenstander som blir levert hittegods-kontorene registreres i programmet. Deler av denne informasjonen overføres til Missingx sin database på Internet. Den som har mistet, glemt eller blitt frastjålet noe kan selv søke på nettstedet www.missingx.com som beskyttelse, og få en indikasjon på om hans eller hennes gjenstand befinner seg på et hittegods-kontor.

Når uhellet er ute

Meld alltid skaden så fort som overhodet mulig til ditt forsikringselskap, slik at skadekontoret kan foreta en best mulig skadebehandling.

Straff for utdanning?

Av Christl Kvam, leder Akademikerne

Christl Kvam er leder for Akademikerne.
Foto: Øivind Larsen.

Debatten om framtidens folke-trygd og våre framtidige pensjoner går for fullt. Akademikerne lar to grunnholdninger prege standpunktene:

- nordmenns oppslutning om folkestrygden som system må bevares
- langtidsutdannede må ikke få dårlig pensjon som følge av omleggingen

Med dette utgangspunktet arbeider Akademikerne på den politiske arena for

å endre sentrale elementer i pensjonskommisjonens innstilling innen den blir vedtatt politikk.

Mange av prinsippene pensjonskommisjonen går inn for, er bra. Forslaget om å fjerne den såkalte besteårsregelen er ikke det. Det vil pensjonsmessig "straffe" dem av oss som tar lang utdanning - noe flere og flere gjør!

Fjernes regelen, må det etableres ordninger som gir pensjonspoeng under utdanning.

Akademikerne mener at taket som er satt til 8G, må heves til 12 G for å favne de aller fleste lønnsinntakere og bidra til å bevare oppslutningen om folkestrygden som en viktig bærebjelke i et velferdssamfunn.

Flere utfordringer venter oss. Arbeidslivslovutvalget foreslår blant annet nye lovbestemmelser om arbeidstid. I skrivende stund er vi midt i høringsprosessen, men jeg vil peke på noen grunnholdninger som preget Akademikerne arbeidet i utvalget, spesielt på arbeidstid.

Akademikerne mener det er viktig at

framtidens arbeidstidsbestemmelsene skal omfatte alle arbeidstakere – i dag frykter vi at så mange som halvparten av akademikerne i praksis ikke har regulert arbeidstid. I en undersøkelse vi gjorde i fjor, svarte 50 % av mennene og 30% av kvinnene at de jobbet 5 timer eller mer over normalarbeidstiden pr. uke. Mange av disse oppga at de ikke hadde noen form for kompensasjon for dette merarbeidet.

De nye arbeidstidsbestemmelsene i forslaget vil gi alle arbeidstakere en lov-
messig rett til fri for de mertimer de jobber.

I tillegg vil lovforslaget gi en rett til fleksibel arbeidstid, selvsagt i samråd med arbeidsgiver.

Jeg er sikker på at en slik lov vil gi dagens og morgendagens arbeidstakere et bedre utgangspunkt for å finne arbeidstidsordninger som passer den enkelte.

Kanskje står den siste sommerferien med 4-5 ukers ferie foran oss. Ved neste avvikling har du kanskje ordnet deg 8 uker?

En riktig god sommer!

Stor interesse for tariffspørsmål i Oslo Lektorlag

Leder Jon Hybert Sand i Oslo Lektorlag ønsket velkommen til årsmøtet. Foto: P.T.L.

– Det er utrolig at fordommer og motvilje mot universitetsutdanning er utbredt også innenfor utdanningssytsemet, sa leder i Norsk Lektorlag Gro Elisabeth Paulsen på årsmøtet i Oslo Lektorlag den 26. mai på lærerværelset i Oslo handelsgymnasium. – En skole der det ikke stilles faglige krav, kan bli en skole der det er få lektorer, sa Paulsen. Hun fortalte om en nyutdannet lektor med tysk hovedfag som hadde fått høre følgende: " Du fikk jobben til tross for at du var lektor". Noen rektorer ser på lektorene som unødvendig dyr arbeidskraft, sa Paulsen.

Forsamlingen var svært opptatt av tariffsituasjonen, som Gro Elisabeth Paulsen redegjorde grundig for. Både leder Jon Hybert Sand, Nordstrand vgs. og nestleder Ellen Arnesen, Elvebakken vgs. ble gjenvalgt for 2 år. Nytt styremedlem ble Linda Methi, Oslo handelsgymnasium. Styremedlem Henning Slettvoll, Stovner vgs. var ikke på valg. - Varamedlem ble Merete Tveit fra Ulsrud vgs og Knut Erik Stangeland, Haugerud ungdomsskole. - Møteleder Synnøve Munthe ledet debatten i en engasjert og samstemt forsamling.

Per Thorvald Larsen
lektorbladet@norsksektorlag.no

norsk lektorlag

Sekretariat:
Norsk Lektorlag, Keyzers gate 5,
0165 Oslo.
Telefon: 23327994,
telefax: 23327990,
Nettsider: www.norsklektorlag.no
E-post: sekretariatet@norsklektorlag.no

Generalsekretær:
Otto Kristiansen
Tlf. 23327994 (a),
48171611 (m),
e-post:
otto.kristiansen@norsklektorlag.no

Administrasjonssekretær:
Hildegunn
Kreppene
Tlf. 23327994
e-post: sekretariatet@norsklektorlag.no

Regnskapsansvarlig:
Tove
Johannessen
Tlf. 23327994
e-post: sekretariatet@norsklektorlag.no

Sentralstyret

1. nestleder:
Helge Bugge Eriksen, Skien
Tlf. 35905850 (a), 35545630 (p), 98439426 (m)
e-post: buggeriksen@hotmail.com

Else Alvik, Ås, forsikringsansvarlig.
Tlf. 64975765 (a), 64940825 (p),
91583351 (m),
e-post: else.alvik@norsklektorlag.no

Just Almås, Lillehammer, sekretær.
Tlf. 61224216 (a), 61257261 (p), 99381118 (m)
e-post: justalmas@hotmail.com

Fred O. Slutaas, Elnesvågen, nettredaktør.
Tlf. 71266400 (a), 71262942 (p), 95833858 (m)
e-post: fred.olav.slutaas@norsklektorlag.no

Leder:
Gro Elisabeth Paulsen, Gjøvik.
Tlf. 23327994 (a), 91327691 (m),
e-post:
gro.elisabeth.paulsen@norsklektorlag.no

2. nestleder:
Sigrid Skogan, Steinkjer.
Tlf. 74121700 (a), 74161431 (p),
92810979 (m)
e-post: Sigrid.Skogan@c2i.net

Else Wigen Berner, Stavanger.
Tlf. 51569400 (a), 51581473 (p),
90940113 (m)
e-post: eberner@c2i.net

Geir Haagensen, Steinkjer.
Tlf. 74160170 (a), 41200323 (m)
e-post:
geir.hagensen@steinkjer.kommune.no

Svein Einar Bolstad, Bergen
Tlf. 56310200 (a), 55266439 (p),
90041170 (m)
svein.einar@bolstad.to

Fylkeslagene:

Akershus Lektorlag	Leder Rudy Wolff		95 10 36 80	rudy.wolff@sensewave.com
Aust Agder Lektorlag	Leder Terje Repstad	Møglestu vgs.	37 27 29 25	terje.repstad@moglestu.vgs.no
Buskerud Lektorlag	Leder Sigmund Støa	Strømsø vgs.	33 77 12 16	sigmund.stoa@skole.bfk.no
Finnmark Lektorlag	Leder Roald Johansen	Vadsø vgs.	78 95 38 95	roald.johansen@ffk.vgs.no
Hedmark Lektorlag	Leder Inger Kristin Thorstad	Ringsaker vgs.	62 34 22 65	ingkrith@online.no
Hordaland Lektorlag	Leder Svein Einar Bolstad	Sotra vgs.	55 26 64 39	svein.einar@bolstad.to
Møre og Romsdal Lektorlag	Leder Kjell Skorgevik	Fagerlia vgs.	70 12 16 27	kjell.skorgevik@mr-fylke.org
Nord Trøndelag Lektorlag	Leder Bjørn Frosthammer	Olav Duun vgs.	74 27 37 99	bjoern@frosthammer.net
Nordland Lektorlag	Leder Jørund Eldevik	Bodø vgs.	75 51 54 94	Jorund.Eldevik@bodo.vgs.no
Oppland Lektorlag	Leder Just Almås	Gausdal vgs.	61 25 72 61	justalmas@hotmail.com
Oslo Lektorlag	Leder Jon Hybert Sand	Nordstrand vgs.	66 80 70 78	jonsand20@hotmail.com
Rogaland Lektorlag	Leder Else Wigen Berner	Bergeland vgs.	51 58 14 73	eberner@c2i.net
Sogn og Fjordane Lektorlag	Leder Svein M. Sirnes	Hafstad vgs.	57 82 71 63	sognogfjordanelektorlag@hotmail.com
Sør Trøndelag Lektorlag	Leder Ann Jorid Grønli	Tiller vgs	73 93 35 01	ann-jorid.gronli@tiller.vgs.no
Telemark Lektorlag	Leder Tor Henning Olssen	Bamble vgs.	35 96 09 21	tholssen@hotmail.com
Troms Lektorlag	Leder Solveig Ryeng	Kvaløya vgs.	77 69 53 44	fjaera@hotmail.com
Vest Agder Lektorlag	Leder Sten Aunevik	Tangen vgs.	38 03 04 18	StAu1@lsyd.no
Vestfold Lektorlag	Leder Odd A. Frydenberg	Sande vgs.	33 05 16 78	oddfri@vfk.no
Østfold Lektorlag	Leder Ola Thune	Mysen vgs.	90 91 41 73	olat@mysen.vgs.no

LEKTORFORSIKRINGEN

SENTER FOR FORSIKRING OG FINANSIELLE TJENESTER FOR MEDLEMMER AV NORSK LEKTORLAG

– en del av

Medlems
Rådgiveren

www.medlemsradgiveren.no

**Bilforsikring
til medlemspris****Ring i dag for tilbud**

Som medlem av Norsk lektorlag
får du også meget gode tilbud på:

- Hjemforsikring
- Villaforsikring
- Hytteforsikring
- Reiseforsikring
- Ulykkesforsikring
- Studentforsikring

Test oss, så vet du mer...Ring **815 55 204**

eller besøk foreningens hjemmeside
og klikk deg inn på MedlemsRådgiveren
for bank og forsikringstilbud fra
DnB NOR konsernet

Lektorforsikringen formidles av Vital Skade AS

2 1. mai. 04.

*I dag så jeg noe rart på
veien til skolen: Rushtrafikken gikk den andre
veien – alle bilene kjørte ut av byen. Et kort øyeblikk
trodde jeg at jeg var i Bakvendtland, men så forsto
jeg hva som var grunnen: Det var Gro-dagen! Den
femte ferieuka er jo på vei inn, og på slike innekle-
mte dager som den etter Kristi Himmelfartsdag er det
snart bare lærere i videregående skole som jobber. Vi
fikk jo et helt lønnstrinn som kompensasjon for den
femte ferieuka. Da skulle det bare mangle at vi ikke
jobbet på en fredag i mai! I gamle dager var det noe
som het månedslov. I skolen fikk vi fri mens andre
jobbet. Nå foreslår visst Arbeidslivslovsutvalget lov-
festet fleksitid for alle arbeidstakere. Men i skolen
skal vi binde mer tid og få det mindre fleksibelt.
Kanskje er jeg i Bakvendtland likevel? - pertlars -*

Norskseminar i Førde

Hafstad videregående skule i Førde inviterer filologar i
videregående skule, høgskular og universitet til eit fag-
leg seminar om norsk språk 24. september 2004.
Hovudtittel er "Paradigmeskifte i norsk språkdebatt?".

Tema som vil bli tekne opp, er mellom anna normering
av norsk språk etter at Norsk språkråd er lagt ned,
utviklinga av norsk mediespråk, moderat bokmål si
sterke stilling og rolla nynorsk spelar for unge i
nynorskland.

Det vert føredrag av direktør Sylfest Lomheim, redak-
tør Per-Egil Hegge, professor Finn-Erik Vinje og for-
fattar Marita Liabø.